

Vergelijking van de Verkiezingsprogramma's 2012

Vrouwen voor Vrede en Women's International League for Peace and Freedom

Nederland (WILPF NL) hebben de programma's van een aantal politieke partijen die deelnemen aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer op 12 september 2012 bekeken op de onderwerpen die voor hen op de eerste plaats van belang zijn.

Gekeken is naar de programma's van het Christen Democratisch Appel (**CDA**), Christen Unie (**CU**), Democraten 66 (**D66**), GroenLinks (**GL**), Partij van de Arbeid (**PvdA**), Partij voor de Dieren (**PvdD**), Partij voor de Vrijheid (**PVV**), Partij voor Vrijheid en Democratie (**VVD**) en Socialistische Partij (**SP**)

De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- Mensenrechten
- Crisispreventie en Vredesopbouw
- Ontwikkelingssamenwerking
- NAVO
- Wereldeconomie
- Europa
- Kernwapens
- Wapenhandel
- JSF

MENSENRECHTEN

WILPF NL en **Vrouwen voor Vrede** willen dat bij alle besluiten die Nederland neemt de bescherming van mensenrechten - voor mannen en vrouwen - een prioriteit zal zijn.

Vrouwenrechten zijn mensenrechten.

De mensenrechten, zoals verwoord in de Universele verklaring van de Rechten van de Mens, zijn de basis voor een veilige en respectvolle samenleving.

De **CU** ziet de Mensenrechten als speerpunt voor het buitenlands beleid.

GL en **SP** zien ze als leidend bij ontwikkelingssamenwerking.

D66 en **PvdA** hebben een uitgebreide mensenrechtenparagraaf.

CDA en **VVD** noemen de mensenrechten

als onderdeel van hun visie op ontwikkelingssamenwerking.

PvdD besteedt hier aandacht aan bij internationale handel, wapenexport en vluchtelingen.

De **PVV** wil niet dat mensenrechten worden beperkt tot de barbaarse sharia.

CRISISPREVENTIE EN VREDESOPBOUW

WILPF NL en **Vrouwen voor Vrede** vinden dat geweldloze conflictoplossing centraal moet staan in het Nederlandse buitenlands- en defensiebeleid. Burgervredeswerk verdient daarom serieuze aandacht en middelen. De rol van vrouwen zou erkend en ondersteund moeten worden, met name bij het voorkomen van en de wederopbouw na een conflict.

GL spreekt zich expliciet uit voor het uitzenden van getrainde burgers voor vredes- en verzoeningsprocessen en pleit ook voor een actieve rol van vrouwen bij de opbouw van vrede en veiligheid in fragiele staten en conflictgebieden.

De **SP** vindt dat de Raad van Europa, de OVSE en de Verenigde Naties een belangrijker taak horen te krijgen in het voorkomen en vreedzaam oplossen van conflicten en vindt dat Nederland moet investeren in crisispreventie, vredesopbouw en bescherming van mensenrechten. Daartoe verleent ons land steun aan lokale en internationale niet-gouvernementele organisaties die zich richten op waarneming, bescherming van mensenrechten en stille diplomatie.

De **PvdA** wil burgeractivisten, maatschappelijke organisaties en politieke partijen actief steunen, in het bijzonder in opkomende economieën, waar armoede

een verdelingsvraagstuk is en waar Nederlandse bilaterale hulp wordt afgebouwd.

Verder wil de **PvdA** dat Nederland zich extra inzet voor ondersteuning van vrouwenrechten en participatie van vrouwen bij de opbouw van democratieën in de Arabische regio en overal elders in de wereld waar vrouwen worden verhinderd daarin een actieve rol te spelen.

Het **CDA** hecht grote waarde aan de VN-Veiligheidsraadresolutie 1325 over vrouwen, vrede en veiligheid. Vrouwen zijn niet alleen slachtoffer, maar ook *agents of change* en spelen een belangrijke rol bij wederopbouw en het realiseren van duurzame vrede.

De **PvdD** vindt preventie van militair ingrijpen noodzakelijk, maar is niet specifiek over burgervredeswerk of de rol van vrouwen.

CU, **D66**, **PVV** en **VVD** zeggen niets over dit onderwerp.

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Vrouwen voor Vrede en **WILPF NL** stellen dat ontwikkelingssamenwerking niet alleen een kwestie is van geld, maar vooral een zaak van het ontwikkelen van wereldwijde economische en juridische relaties die de veiligheid, de economische belangen en de rechten van alle mensen en bevolkingen beschermen. Wat ons betreft liggen de prioriteiten van ontwikkelingssamenwerking bij het recht op voedsel en water, bij reproductieve rechten, bij vrouwen, vrede en veiligheid en bij een humaan vluchtelingenbeleid. Deze onderwerpen vallen al onder staand beleid en vereisen een lange adem.

Wat de **VVD** betreft is ontwikkelingssamenwerking geen kerntaak van de overheid.

CU en **PvdA** willen een minister van ontwikkelingssamenwerking en willen er 0,8 procent van het BNP aan besteden. Ook **GL** en **SP** willen een budget van tenminste 0,8 procent handhaven.

CDA, **D66** en **PvdD** zijn voor 0,7 %.

De **PvdD** vindt dit echt een ondergrens en streeft naar 1% van het BNP voor ontwikkelingssamenwerking.

De **PVV** wil geen ontwikkelingssamenwerking, alleen nog noodhulp.

NAVO

WILPF NL en **Vrouwen voor Vrede** dringen er op aan dat bij het herzieningsproces van de NAVO ruimte wordt gemaakt voor inbreng uit de samenleving (speciaal van vrouwen), de politiek en het parlement. Doel is een proces in te gaan, waarin oprecht gezocht wordt naar een Europa dat gericht is op vrede en het uitbannen van kernwapens en dat haar eigen organisaties en internationale verbanden daarop beoordeelt en vormgeeft.

Voor de **VVD** is de NAVO de hoeksteen van de buitenlandse veiligheidspolitik. **PvdA** kiest voor een actief lidmaatschap. Alleen met een goed volkenrechtelijk mandaat is inzet van militairen en materieel acceptabel. **SP** wil dat de NAVO de nucleaire doctrine laat vervallen en dat het strategisch concept wordt voorgelegd aan het parlement. **CU** vindt de NAVO van belang en wil vooral Europees samenwerken.

Voor **GL** ligt de focus op afschaffing van de kernwapentaak en het NAVO raketschild. **GL** wil een daadkrachtiger Europees buitenlands- en veiligheidsbeleid inclusief de vorming van een Europese krijgsmacht. **D66** en **VVD** dringen aan op samenwerking van EU, NAVO en VN. **CDA** wil dat Nederland een prominente rol in de NAVO speelt. **PVV** doet alleen mee aan missies als deze in Nederlands belang zijn.

WERELDECONOMIE

WILPF NL en **Vrouwen voor Vrede** staan voor een eerlijke en duurzame wereldeconomie. Vrede kan alleen bereikt worden als in de basisbehoeften van alle mensen wordt voorzien, nu en in de toekomst. Dit betekent dat winning van grondstoffen en productieprocessen duurzaam moeten zijn, zodat alle mensen en ook toekomstige generaties kunnen profiteren van wat de aarde biedt. Het betekent ook eerlijke handel en geen verrijking van de een ten koste van de ander. De financiële markten moeten niet centraal staan in de economie. Vrouwen moeten in de economie een vooraanstaande rol spelen.

GL, **PvdA** en **SP** besteden aandacht aan eerlijke en duurzame handel. Het beheer van schaarse grondstoffen komt aan de orde bij **PvdA**, **GL**, **CDA** en **CU**.

D66 wil bouwen aan verduurzaming van onze economie, een eerlijke en open arbeidsmarkt, en aan een dienstbare financiële sector.

De **PvdD** wil een krachtig milieubeleid en aanpassing van het consumptiegedrag om binnen de draagkracht van de aarde te blijven en een regionalisering van de economie. De **VVD** wil inzetten op energie-efficiency, evenals de **CU**.

GL wil de financiële markten temmen.

EUROPA

Vrouwen voor Vrede en **WILPF NL** stellen zich op het standpunt dat Europa meer is dan een economische unie en meer dan alleen de Europese Unie. Europa is ook de Raad van Europa, de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking) en vooral ook de solidariteit tussen mensen (vrouwen en mannen) die hetzelfde werelddeel bewonen.

D66 wil van Europa een sterke politieke unie maken. **GL** wil dat burgers meer invloed krijgen op wat er gebeurt in Brussel. Verder geeft **GL** bij alle beleidsterreinen ook aan, wat zij daaraan binnen Europa zullen doen. De **PvdA** wil dat Europa investeert in groei en banen.

De **SP** wil het Europese beleid ontdoen van zijn neoliberale karakter en vindt dat de Europese samenwerking vooral moet worden gericht op vrede, solidariteit, behoud van de eigenheid van landen en het bevorderen van de gemeenschappelijke welvaart. Het **CDA** ziet als belangrijkste taak van Europa op dit moment het aanpakken van de economische en financiële crisis en pleit voor Europees toezicht op het bankwezen.

VVD en **CU** willen minder Europa.

De **VVD** ziet de Europese samenwerking als een groot belang. De interne markt verder versterken en zo kansen creëren voor het Nederlandse bedrijfsleven is voor de **VVD** de eerste prioriteit. De **CU** kiest voor sterke samenwerking tussen zelfstandige lidstaten en zich richten op de kerntaken. Ook pleit de **CU** voor investeren in goede samenwerking in de Raad van Europa. Het **PVV**-verkiezingsprogramma zet zich in zijn geheel af tegen Europa: 'Hun Brussel, Ons Nederland. Uit het moeras, uit de EU, uit de Euro!'.

De **PvdD** wil eerst de democratisering en transparantie van Europese besluitvorming versterken en daarna verdere politieke samenwerking.

KERNWAPENS

Vrouwen voor Vrede en **WILPF NL** zijn van mening dat kernwapens de wereld uit moeten, te beginnen uit Nederland. Geen enkel politiek doel kan bereikt worden door massavernietiging. Nederland moet niet consensus van de NAVO-bondgenoten afwachten, maar zelf bilateraal met de VS gaan onderhandelen over het verwijderen van deze tactische kernwapens.

De kernwapens kunnen nu meteen weg uit VOLKEL en andere Europese landen, want alle onderdelen van het substrategisch potentieel bereiken dit jaar het einde van de geplande levensduur. Modernisering of vervanging kost miljarden, voor de VS en voor Europa. In een tijd van forse bezuinigingen en veranderende opvattingen over nucleaire ontwapening is het zaak deze nucleaire taak snel af te bouwen.

GL, PvdA, SP, PvdD, D66 en **CU** zijn voor het verwijderen van kernwapens uit Nederland.

GL en **D66** spreken zich uit voor afschaffing van alle kernwapens.

CDA en **VVD** noemen kernwapens niet.

WAPENHANDEL

WILPF NL en **Vrouwen voor Vrede** ijveren voor een internationaal verdrag om de wapenhandel te reguleren. In Nederland is een afzonderlijke toetsing van wapendoorvoer gewenst omdat de exportcriteria niet eenduidig worden toegepast door alle EU-lidstaten en NAVO-bondgenoten. Nederland kan de kwaliteit van zijn doorvoerrapportage verbeteren door de bestemming te omschrijven als militair, politiek, handel of particulier.

GL, PvdA, PvdD en **SP** maken zich sterk voor een internationaal verdrag tegen de wapenhandel en voor strenge toepassing van de exportcriteria. Van de **CU** mogen er geen wapens geleverd worden aan landen die de mensenrechten schenden.

SP en **PvdD** willen een verbod op het gebruik van wapens met verarmd uranium. De **PVV** wil geen wapenverkoop aan islamitische landen. **D66** bepleit strenge maatregelen tegen wapensmokkel. Bij **CDA** en **VVD** komt wapenhandel niet ter sprake.

JSF

Vrouwen voor Vrede en **WILPF NL** zijn tegen de aanschaf van JSF's. Wij vinden het ongewenst dat Nederland meedoet in het hoogste geweldspectrum. De JSF-vliegtuigen worden geschikt gemaakt als draagsysteem voor nucleaire bommen, terwijl kernwapens juist de wereld uit moeten. Ook zal de JSF zeer kwetsbaar en duur in onderhoud worden.

D66 en **GL** willen dat Nederland uit het project voor de ontwikkeling van de JSF stapt. **SP** en **PvdD** en **PVV** willen de JSF's niet aanschaffen. **PvdA** wil de F16 later vervangen en de keus baseren de visie op de toekomst van de krijgsmacht.

Ook **D66** wil uitstel en vindt dat de vervanging moet plaatsvinden in Europees verband. De **VVD** noemt de JSF niet, maar wil wel dat Nederland kwalitatief nog steeds op het hoogste defensieniveau mee kan doen. Bij **CDA** en **CU** komt de JSF ook niet ter sprake.

WILPF Nederland: www.wilpf.nl

Vrouwen voor Vrede: www.vrouwenvoorvrede.nl

ChristenUnie

